

remedia adhibenda (75.) & (132. ad 137.), aliter enim nil contra hanc speciem prodest.

669. ut & (664.) curatio petenda ex (124. ad 144.)

670. Illa autem, quae ex (665.) oritur, ut plurimum tollitur his, quae illi loco applicata, deobstruere possint impactum (124. ad 144.) & impetum avertere in alia loca. Id fit humectando nares, caput, faciem, os, collum, fomentis blandis; applicando pedibus epispastica.

671. Debile cor raro, nisi lente, juvatur; generalia vero dicta (667. ad 671.) prodesse possunt.

672. Inde (660. ad 672.) nobis constat, quam rarus sit Cardiacorum in acutis intellectus; quam fit debilitas in febribus malum saepe insuperabile.

CALOR FEBRILIS.

673. **C**alor febrilis thermoscopio externus, sensu aegri, & rubore urinae internus cognoscitur.

674. Semper requirit majorem ignis copiam in illo loco, quem plus calefacit.

675. Quae ortum debet violentiori partium fluidarum in se mutuo, in vasa, horum in illas attritui.

676. Illa violentia a magno motu partium ex corde, & magna resistentia vasorum contra cor, oritur.

677. Magnus motus ex corde pulsi sanguinis aestimatur a densitate liquidi pulsi, & velocitate ejus per vasa.

678. Densitas scitur ipso conspectu extravasati, dissipatione praegressa rarioris, duritiae pulsus.

679. Velocitas supputatur ex ictuum cordis numero, collato cum magnitudine pulsuum.

680. Magna resistentia cognoscitur ex mole movendorum inertium, & paucitate, vel angustia, vel immobilitate canalium transmissurorum.

681. Moles movendorum ingens percipitur ex signis plethorae (106.), cacochymiae, vel solutorum jam cito liquidorum, quae antea stagnabant; ut in obesibus: maxime inflatus venarum cum arteria veloce & magna simul ejus praesentiam docet.

682. Vasorum paucitas ex historia obstructionis (107. ad 124.), vel vulnere (145. ad 331.), colligitur.

683. Angustia vasorum intelligitur conspectu, tactu, cognita temperie sicca, ad parva motus augmenta magno augmento caloris.

684. Immobilitas canalium, qua suae di-

la

latationi valde resistunt, cognoscitur omni signo rigidarum fibrarum, vasorum, viscerum (32. 33. 34. 50. 51. 52. 53.).

685. A tot causis proximis (674. ad 685.) pendet origo caloris febrilis; quarum iterum infinitae numero & varietate aliae remotiores esse possunt.

686. Potest vero increfcere ex incremento unius harum causarum solitario, tumque se habet augmentum caloris, ut augmentum causae.

687. Si rursus duae causae increfcunt simul, habebit se auctus calor, ut productum incrementorum causarum, si multiplicentur per se mutuo.

688. Qui idem calculus in caeteris obtinere potest.

689. Calor auctus liquidissima dissipat ex nostro cruore, id est aquam, spiritus, sales, olea subtilissima; reliquam massam siccatur, densatur, concrefcere cogit in immeabilem, irresolubilem materiem; sales, oleaque expedit, attenuat, acriora reddit, exhalat, movet; hinc minima vasa atterit, rumpit; fibras siccatur, rigidas, contractasque reddit; hinc subito multos, celeres, periculosos, lethales morbos producit; qui a priori facile deduci possunt.

690. Ex his demum intelligi bene potest, quid requiratur ad mitigandum calorem, &

K 4

quam

quam varia eo remedia spectent.

691. Si sola velocitas aucta calorem facit, remedio erit quidquid eam minuit. Quies muscularis, et animi, missio sanguinis; levis brevisque compressio venarum in artubus, frigidorum lenta & blanda applicatio interna atque externa, diacodiata prudenter assumta, primaria.

692. Si a densitate (678.), curatur iis, quae velocitatem minuunt (691.); tum aquae potu; & oxymelle; iisque, quae vasa laxant.

693. Moles movendorum in plethora facile superatur (106. §.); in cacochymia lente, & per vices evacuando, corrigendo; in solutis pinguibus, prius stagnantibus, maxima difficultas: tum aquosa, acida, mellita, vitelli ovorum, saccharina summi usus sunt, una cum evacuantibus assiduo usurpatis.

694. Obstructio calorem pariens (682.) ex curatione obstructionis (125. ad 144.) & ablatis vasis in vulnere supervenientium malorum sanatione, intelligitur.

695. Ab angustia vasorum si pendet (683.), requiritur horum dilatatio per laxantia (54.).

696. Quibus iisdem (54.) tollitur calor ex nimia vasorum rigiditate ortus.

697. Quoties autem excessus caloris ex
com-

combinatis oritur causis, toties remedia, hucusque descripta, (690. ad 697.) combinata inter se valebunt.

698. Ex tota hac doctrina Caloris (673. ad 698.) intelligi potest, cur febris calidissima sit acuta, celeris, putrida; & in calore summo pestifera? Cur lecti, aeris clausi, victus, medicamentorum calor adeo his noceant? Cur aestus circa cor, & hypochondria, tam malus? Calor putrefacit, putredo facta ex se non calefacit.

699. Quin ex eadem perspicitur origo, natura, efficacia siccitatis; & curatio inde dirigitur, quae potu, fotu, balneo, clysmate, gargarismate, ex aquosis, subacidis, mellitis, laxantibus fit.

DELIRIUM FEBRILE.

700. **D**elirium est idearum ortus non respondens externis causis, sed internae cerebri dispositioni, una cum iudicio ex his sequente, & animi affectu, motuque corporis inde sequente: atque his quidem per gradus auctis, solitariis, vel combinatis, varia deliriorum genera fiunt.

701. Ponit ergo semper cerebri medullosi affectionem morbosam; quae ab obstructione quacunque; impedito iusfluxu, transfluxu, effluxu per cerebrum; vio-

K §   len-